

Sygn. akt I C 17/11

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Iwona Podwójniak

Protokolant: sekretarz sądowy Jolanta Grelińska

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2014 roku w Sieradzu

na rozprawie

spraw:

z powództwa Skarbu Państwa –Naczelnika (...)w Z.

przeciwko M. K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

oraz z powództwa Skarbu Państwa –Naczelnika (...)w Z.

przeciwko J. K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

- w sprawie z powództwa Skarbu Państwa –Naczelnika (...)w Z. przeciwko M. K.:

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda Skarbu Państwa – Naczelnika (...)w Z. umowę darowizny:

- udziału wynoszącego 0,95 (dziewięćdziesiąt pięć setnych) części w prawie własności nieruchomości położonej w miejscowości J., gmina Z. o powierzchni 1,1115 ha, dla której Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli prowadzi księgą wieczystą Kw nr (...),

- udziału wynoszącego 0,95 (dziewięćdziesiąt pięć setnych) części w prawie własności nieruchomości położonej w miejscowości J., gmina Z. o powierzchni 2,5968 ha, dla której Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli prowadzi księgą wieczystą Kw nr (...),

- nieruchomości położonej w Z. przy ul. (...), o powierzchni 0,0802 ha, dla której Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli prowadzi księgą wieczystą Kw nr (...)

zawartą w dniu 2 lutego 2006 roku w formie aktu notarialnego sporządzonego w Kancelarii Notarialnej notariusza R. B. w Z. za numerem Repertorium A (...)pomędzy A. K. (1) i A. K. (2) a pozwanym M. K.

oraz umowę dożywocia udziału wynoszącego 0,95 (dziewięćdziesiąt pięć setnych) części w prawie własności nieruchomości położonej w Z. przy ul. (...), o powierzchni 2,0529 ha, dla której Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli prowadzi księgą wieczystą Kw nr (...) zawartą w dniu 2 lutego 2006 roku w formie aktu notarialnego sporządzonego w

R. A nr (...), w której A. i A. małżonkowie K. przenieśli na pozwanego J. K. zabudowaną nieruchomość położoną w J. gmina Z. o łącznej powierzchni 5,5746 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli prowadzona jest księga wieczysta (...) oraz niezabudowaną nieruchomość położoną w Z. przy ulicy (...) o powierzchni 0,1118 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli prowadzona jest księga wieczysta (...).

Pozwany J. K. nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie.

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2011 roku sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia (postanowienie – k. 266).

Sąd Okręgowy ustalił:

W dniu 2 lutego 2006 roku A. i A. małżonkowie K. zawarli z synem M. K. umowę w formie aktu notarialnego, w której darowali synowi udział 95/100 w zabudowanej nieruchomości, składającej się z działek: nr (...), położonej w J. gmina Z. o łącznej powierzchni 1,1115 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli prowadzona jest księga wieczysta (...) oraz udział w wysokości 95/100 w zabudowanej nieruchomości położonej w J., gmina Z., stanowiącej działkę oznaczoną w ewidencji gruntów numerem (...), o powierzchni 2,5968 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli prowadzona jest księga wieczysta (...) a także całą nieruchomość położoną w Z. przy ulicy (...), stanowiącą działkę (...), o powierzchni 0,0802 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli prowadzona jest księga wieczysta (...),

(§ 4 umowy darowizny – k. 8-11).

Wartość darowanego udziału w nieruchomości położonej w J. o łącznej powierzchni 1,1115 ha strony określiły na kwotę 294 500 zł, udziału w nieruchomości o powierzchni 2,5968 ha – na kwotę 95 000 zł, a wartość nieruchomości położonej w Z. przy ulicy (...) na kwotę 70 000 zł,

(§ 5 umowy darowizny – k. 8-11).

Obdarowany „w celu wykonania polecenia nałożonego przez zbywców” ustanowił na nieruchomości oznaczonej jako działka (...) nieodpłatnie na rzecz A. i A. K. (1) dożywotnią służebność osobistą polegającą na prawie korzystania z połowy budynku mieszkalnego oraz pomieszczeń gospodarczych według potrzeb uprawnionych,

(§ 6 umowy darowizny – k. 8-11).

Darczyńcy A. i A. małżonkowie K. nałożyli na obdarowanego „polecenie zapewnienia im opieki i zapewnienia pomocy lekarskiej w razie choroby”,

(§ 7 umowy darowizny – k. 8-11).

W dacie zawarcia umowy i nadal w księdze wieczystej (...) figurują: hipoteka kaucyjna do najwyższej kwoty 50 000 zł na rzecz Banku (...) SA w W. I Oddział w Z. zabezpieczająca roszczenia wynikające z udzielonych na podstawie umowy o współpracę z A. K. (2) z dnia 23 maja 2003 roku kredytów, gwarancji, poręczeń, skupu wierzytelności, dyskonta weksli i akredytyw – związanych z posiadaniem rachunkiem bieżącym, hipoteka umowna łączna w wysokości 79 889,40 zł współobciążająca nieruchomość objętą księgą wieczystą (...) na rzecz Skarbu Państwa zabezpieczająca spłatę całej reszty ceny nabycia nieruchomości w kwocie 79 889,40 zł podlegająca spłacie w dziewięciu ratach rocznych po 8 876,60 zł płatnych począwszy od 2005 roku, oraz hipoteka kaucyjna łączna do sumy najwyższej 350 000 zł współobciążająca nieruchomości objęte księgami wieczystymi (...) na rzecz Banku (...) SA I Oddział w Z. zabezpieczająca spłatę udzielonego w dniu 18 sierpnia 2005 roku A. K. (2) kredytu w wysokości 500 000 zł podlegającego spłacie do 31 lipca 2006 roku.

W dacie zawarcia umowy w księdze wieczystej (...) wpisane były i są nadal: hipoteka kaucyjna do najwyższej kwoty 100 000 zł na rzecz Banku (...) SA w W. I Oddział w Z. zabezpieczająca roszczenia wynikające z udzielonych na podstawie umowy o współpracę z A. K. (2) z dnia 23 maja 2003 roku kredytów, gwarancji, poręczeń, skupu

wierzytelności, dyskonta weksli i akredytyw – związanych z posiadanym rachunkiem bieżącym, hipoteka umowna łączna w wysokości 79 889,40 zł współobciążająca nieruchomości objętą księgą wieczystą (...) na rzecz Skarbu Państwa zabezpieczająca spłatę całej reszty ceny nabycia nieruchomości w kwocie 79 889,40 zł podlegająca spłacie w dziewięciu ratach rocznych po 8 876,60 zł płatnych począwszy od 2005 roku oraz hipoteka kaucyjna łączna do sumy najwyższej 350 000 zł współobciążająca nieruchomości objęte księgami wieczystymi (...) na rzecz Banku (...) SA I Oddział w Z. zabezpieczająca spłatę udzielonego w dniu 18 sierpnia 2005 roku A. K. (2) kredytu w wysokości 500 000 zł podlegającego spłacie do 31 lipca 2006 roku.

Nieruchomość objęta księgą wieczystą (...) w dacie zawarcia umowy darowizny nie była obciążona hipotecznie. Wierzyciel pauliański uzyskał wpis hipoteki przymusowej z tytułu zabezpieczenia należności podatkowych,

(d. umowa darowizny – k. 8-11, odpisy ksiąg wieczystych – k. 463-465, 466-474, 475-483, 484-489).

Umową sporządzoną w dniu 2 lutego 2006 roku A. i A. małżonkowie K. zawarli z synem – pozwanym M. K. umowę dożywocia, w której przenieśli na niego udział 95/100 w zabudowanej nieruchomości stanowiącej działkę oznaczoną numerem (...) położoną w Z. przy ulicy (...) o powierzchni 2,0529 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli prowadzona jest księga wieczysta (...).

W zamian za powyższe przeniesienie własności M. K. zobowiązał się zapewnić rodzicom nieodpłatnie i dożywotnio prawo korzystania z połowy budynku mieszkalnego oraz urządzeń sanitarnych i pomieszczeń gospodarczych według potrzeb uprawnionych oraz zapewnić im odpowiednią pomoc i pielęgnowanie w chorobie,

(d. § 2 umowy dożywocia – k. 12-13).

W dacie zawarcia tejże umowy na nieruchomości znajdował się niewykończony budynek mieszkalny w trakcie budowy w stanie surowym,

(d. zapis § 1 umowy dożywocia – k. 12-13).

Wartość udziału będącego przedmiotem umowy dożywocia strony określiły na kwotę 114 000 zł,

(d. § 4 umowy dożywocia – k. 12-13).

W dacie zawarcia umowy dożywocia i nadal w księdze wieczystej (...) figurują: hipoteka kaucyjna do najwyższej kwoty 150 000 zł na rzecz Banku (...) SA w W. I Oddział w Z. zabezpieczająca roszczenia wynikające z udzielonych na podstawie umowy o współpracę z A. K. (2) z dnia 23 maja 2003 roku kredytów, gwarancji, poręczeń, skupu wierzytelności, dyskonta weksli i akredytyw – związanych z posiadanym rachunkiem bieżącym oraz hipoteka kaucyjna łączna do sumy najwyższej 350 000 zł współobciążająca nieruchomości objęte księgami wieczystymi (...) na rzecz Banku (...) SA I Oddział w Z. zabezpieczająca spłatę udzielonego w dniu 18 sierpnia 2005 roku A. K. (2) kredytu w wysokości 500 000 zł,

d. umowa dożywocia – k. 12-13, odpis z księgi wieczystej – k. 484-489).

W dniu 2 lutego 2006 roku A. i A. małżonkowie K. zawarli z synem J. K. umowę w formie aktu notarialnego, w której darowali synowi zabudowaną nieruchomość, składającą się z działek: nr (...) położoną w J. gmina Z. o łącznej powierzchni 5,5746 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli prowadzona jest księga wieczysta (...) oraz niezabudowaną nieruchomość położoną w Z. przy ulicy (...), stanowiącą działkę oznaczoną w ewidencji gruntów numerem (...), o powierzchni 0,1118 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Zduńskiej Woli prowadzona jest księga wieczysta (...).

Nabywca J. K. w chwili zawierania umowy był małoletni. Reprezentowali go jako przedstawiciele ustawowi – zbywcy – jego rodzice,

(§ 3 umowy darowizny – k. 146-147).

Wartość darowanej nieruchomości położonej w J. strony określiły na kwotę 30 000 zł, a wartość nieruchomości położonej w Z. przy ulicy (...) na kwotę 3 000 zł,

(§ 4 umowy darowizny – k. 146-147).

Nieruchomość objęta księgą wieczystą (...) w dacie zawarcia umowy darowizny nie była i nadal nie jest obciążona hipotecznie,

(d. umowa darowizny – k. 146-147, odpis ksiąg wieczystych – k. 458-460).

M. K. i J. K. są synami A. i A. małżonków K..

W dacie zawarcia przedmiotowych umów M. K. miał 20 lat, a J. K. miał 8 lat.

M. K. był wówczas studentem pierwszego roku studiów prawniczych w W.. Wcześniej – w dniu 27 czerwca 2005 roku – ukończył Liceum (...) w S.,

(d. odpisy skrócone aktów urodzenia – k. 7 i 145, zaświadczenie – k. 495, zeznania pozwanego M. K. nagranie – k. 498, 00:24:40-01:02:13, protokół skrócony – k. 496-497).

W dniu 6 lipca 2009 roku Dyrektor Urzędu (...)w Ł. wydał decyzję Nr (...), w której określił wysokość zobowiązania podatkowego A. K. (1) w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2003 rok w kwocie 586 131 zł. Decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzja ta jest ostateczna,

(d. decyzje – k. 118,117, postanowienia – k. 119,120).

W dniu 3 grudnia 2010 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w Z. wydał decyzję (...)AW/D (...), w której określił wysokość zobowiązania podatkowego A. K. (1) w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2004 rok w kwocie 8 385 348 zł oraz z tytułu odsetek od zaliczek miesięcznych w wysokości 899 469 zł. Decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

(d. decyzja – k. 101, postanowienie – k. 102).

W decyzjach Naczelnika (...)w Z. z dnia: 30 listopada 2009 roku, 29 października 2010 roku orzeczono m.in. o solidarnej odpowiedzialności A. K. (1) jako byłego (...) Spółki Jawnej (...) A. K. (3), A. K. (1) za zaległości podatkowe Spółki w podatku od towarów i usług za miesiące styczeń-luty 2004 roku, sierpień, wrzesień, październik, grudzień 2004 roku, styczeń – luty 2005 roku, wrzesień 2005-styczeń 2006 roku. Decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności,

(d. decyzje – k. 106, 112-113, 115-116, postanowienia – k. 105, 111, 114).

Decyzjami z dnia: 14 października 2009 roku, z dnia 30 listopada 2009 roku oraz z dnia 12 listopada 2010 roku Naczelnik (...)w Z. określił zobowiązania podatkowe A. K. (1) w podatku od towarów i usług za miesiące: grudzień 2003-kwiecień 2004, maj-grudzień 2004 oraz styczeń-grudzień 2005 i styczeń 2006 z tytułu działalności gospodarczej w zakresie handlu olejem napędowym. Decyzjom został nadany rygor natychmiastowej wykonalności,

(d. decyzje – k. 110, 108, 104, postanowienia – k. 107,103).

W dniu 6 lipca 2009 roku Dyrektor Urzędu (...)w Ł. wydał decyzję Nr (...), w której określił wysokość zobowiązania podatkowego A. K. (2) w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2003 rok w kwocie 462 796 zł. Decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzja ta jest ostateczna,

(d. decyzje – k. 100, 99, postanowienia – k. 98 i 97).

W dniu 23 sierpnia 2010 roku Dyrektor Urzędu (...)w Ł. wydał decyzję (...) (...), w której określił wysokość zobowiązania podatkowego A. K. (2) w podatku dochodowym od osób fizycznych za 2004 rok w kwocie 270 943 zł. Decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzja ta jest ostateczna,

(d. decyzje – k. 90,89, postanowienie – k. 88).

W wyniku wszczęcia przez Dyrektora Urzędu (...)w Ł. w dniu 24 lipca 2009 postępowania kontrolnego wobec A. K. (2) właścicielki Zakładu Handlowo-Usługowego (...) A. K. (2) ujawniono nieprawidłowości skutkujące nieprawidłowym rozliczeniem podatku od towarów i usług za okres styczeń-grudzień 2004 i styczeń-grudzień 2005 roku. W konsekwencji Dyrektor Urzędu (...)w Ł. wydał w dniach: 17 listopada 2009 roku i 23 kwietnia 2010 roku decyzje określające zobowiązanie A. K. (2) w podatku od towaru i usług. Decyzje te zostały opatrzone rygiorem natychmiastowej wykonalności. Ostateczny wymiar zobowiązania został określony w decyzjach Dyrektora (...)w Ł. z dnia 6 grudnia 2010 roku oraz z dnia 23 grudnia 2010 roku podjętych na skutek odwołania A. K. (2), Decyzje Dyrektora (...)w Ł. są ostateczne,

(d. decyzje – k. 96, 95, postanowienie – k. 94, decyzje – k. 93, 91, postanowienie – k. 92).

Na podstawie decyzji jak wyżej zostały wystawione tytuły wykonawcze przeciwko A. K. (1) i przeciwko A. K. (2) – k. 28-87).

W dniu 21 grudnia 2010 roku A. i A. małżonkowie K. złożyli wykaz majątku. Wskazali, że jako częściowa spłata należności na rzecz Urzędu Skarbowego w Z. trafiła kwota 601 100,03 zł – na skutek dokonanych wpłat i zajęcia rachunku bankowego Z. (...).

Co się tyczy posiadanego majątku, to samochody Z. (...) zostały zajęte przez Urząd Skarbowy w Z. w 2006 roku, tak samo grunty rolne położone w M..

(d. wykaz majątku – k. 21-24).

Egzekucja należności jak wyżej nie przyniosła zaspokojenia, (bezsporne, niekwestionowane wskazania w uzasadnieniu pozwów – k. 3-6 odwr., 135-138 odwr.).

W dniu 16 marca 2006 roku A. K. (1) został zatrzymany. Postanowieniem z dnia 17 marca 2006 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi zastosował wobec A. K. (1) środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania do dnia 16 czerwca 2006 roku. Następnie tymczasowe aresztowanie było przedłużane – ostatecznie do dnia 16 marca 2007 roku (d. akt oskarżenia - k. 4 odwr. – koperta k. 287).

W dniu 7 marca 2007 roku został sporządzony przeciwko A. K. (1) akt oskarżenia. Współoskarżeni zostali także m.in. M. B. (1), K. K. (2), G. M., J. S..

Wymienionym postawiono m.in. zarzut, że od stycznia 2003 roku do stycznia 2006 roku wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami brali udział w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw, w szczególności polegających na dokonywaniu oszustw na szkodę Skarbu Państwa i doprowadzeniu do uszczuplenia należności publicznoprawnej wielkiej wartości poprzez wprowadzenie właściwego organu podatkowego w błąd co do zaistnienia transakcji obrotu paliwem w postaci oleju napędowego oraz poprzez poświadczanie nieprawdy w dokumentach księgowych w postaci faktur VAT wystawianych przez..., jak również przestępstw karnoskarbowych polegających na nieujawnieniu organowi przedmiotu opodatkowania, podaniu nieprawdy w deklaracjach podatkowych i wskutek tego narażeniu Skarbu Państwa na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci nieodprowadzonego podatku... stanowiącego mienie wielkiej wartości..., przy czym A. K. (1) grupą tą kierował.

Ponadto A. K. (1) i G. M. oskarżono o to, że w okresie od maja 2005 roku do 15 marca 2006 roku..., w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu, w celu zatajenia prowadzenia działalności gospodarczej na rachunek A. K. (1) założyli i posługiwali się nazwą podmiotu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ...przez co doprowadzili, na skutek działalności spółki, Skarb Państwa do uszczuplenia w podatku od towarów i usług w kwocie 7 741 405,46 zł.

A. K. (1) został również oskarżony o to, że w okresie od maja 2005 roku do stycznia 2006 roku ...w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w ramach grupy przestępczej, kierując zachowaniem G. M. poprzez organizowanie źródła paliwa, dostawców paliwa, podmioty wystawiające fikcyjne faktury doprowadził Skarb Państwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci podatku od towarów i usług w kwocie 7 741 405,46 zł poprzez poświadczenie nieprawdy co do okoliczności mających znaczenie prawne

(d. akt oskarżenia – koperta – k. 287).

Akt oskarżenia został złożony w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi i postępowanie karne jest nadal w toku – w sprawie IV K 662/07 (d. informacja – k. 331).

Podczas przesłuchania w charakterze podejrzanego w dniu 26 września 2006 roku, które odbyło się przed prokuratorem Prokuratury Okręgowej w Łodzi A. G. w obecności m.in. aplikanta adwokackiego A. H. A. K. (1) powiedział m.in.: „w lutym 2006 roku ja z żoną podarowaliśmy synowi M. K. dom o powierzchni 200 m kw o wartości nie wiem, znajdujący się w Z. ul. (...). Nie pamiętam dokładnie, ale w jakiejś części jestem właścicielem tego domu. Być może mam tam dożywotnio mieszkać ale nie wiem. W lutym 2006 roku ja przepisałem dom na syna, ponieważ namówił mnie do tego M. B.. Fakty wskazują na to, że on domyślał się, że będzie jakaś kontrola w jego firmie i podsunął mi taki pomysł, żebym to zrobił. Wnioskuje, że zostałem w tą całą sprawę wmanewrowany. Ja myślę, że to były jego działania przyszłościowe, bo wiedział, że będzie mnie pomawiał. Ja nie wiem co on chciał przez to osiągnąć. Chciałbym jeszcze dodać, że M. B. namawiając mnie do przepisania domu szykował sobie alibi i wmanewrował mnie w sytuację w jakiej jestem w tej chwili. Ja nigdy nie kierowałem grupą przestępczą ani firmami, które tu występują. ...W lutym 2006 roku wraz z żoną darowałem również drugi dom synowi M. na ulicy (...)To również odbyło się na sugestie M. B.

Protokół został podpisany przez A. K. (1). Znajduje się również napisana przez niego adnotacja: „Protokół czytałem treść zgodna z moimi wyjaśnieniami”.

Przebieg przesłuchania był utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk,

(d. protokół przesłuchania podejrzanego – k. 14-19).

Dłużnikom A. K. (2) i A. K. (1) zostały także postawione zarzuty w akcie oskarżenia sporządzonym w dniu 9 lutego 2007 roku przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Bielsku Białej – dotyczyły działania wspólnie i w porozumieniu z J. W. (został zatrzymany w dniu 26 lipca 2004 roku) w celu osiągnięcia korzyści majątkowej – poświadczenie nieprawdy w dokumentacji księgowej firmy,

(d. kserokopia aktu oskarżenia – k. 367-371).

Aktualnie – według stanu na dzień 18 lutego 2014 roku – egzekucja przeciwko A. K. (1) z tytułu zaległego podatku dochodowego za rok 2003 i 2004 oraz z tytułu podatku od towarów i usług prowadzona jest w oparciu o tytuły wykonawcze wystawione na podstawie decyzji: VIII-500- (...), (...)(...), (...)-BS, (...)-BS, (...)-BS.

Suma zobowiązań dochodzonych od A. K. (1) – na dzień 14 lutego 2014 roku – wynosi 44 795282,42 zł z tytułu należności głównej i 41 163 689,00 zł z tytułu odsetek, łącznie – 85 958 971,42 zł.

Aktualnie – według stanu na dzień 18 lutego 2014 roku – egzekucja przeciwko A. K. (2) z tytułu zaległego podatku dochodowego za rok 2003 i 2004 oraz z tytułu podatku od towarów i usług prowadzona jest w oparciu o tytuły wykonawcze wystawione na podstawie decyzji: VIII-500- (...), (...), (...), (...).

Suma zobowiązań dochodzonych od A. K. (2) – na dzień 14 lutego 2014 roku – wynosi 956 180,66 zł z tytułu należności głównej i 981 228,00 zł z tytułu odsetek, łącznie – 1 937 408,66 zł.

(d. pismo – k. 509-510 odwr., zestawienie zaległości – koperta – k. 511).

Pozwany M. K. bezpośrednio po zatrzymaniu i aresztowaniu ojca – w dniu 2 kwietnia 2006 roku – rozpoczął działalność gospodarczą pod nazwą przedsiębiorstwa (...) M. K.. Działalność tę prowadzi nadal.

Dłużnik A. K. (1) formalnie nie prowadzi już żadnej działalności gospodarczej – pomaga synowi M., jest upoważniany do wielu czynności w imieniu syna M.. Firma (...) spółka jawna, której A. K. (1) był współwłaścicielem upadła.

Tak samo w zasadzie upadła również firma, którą prowadziła A. K. (2) – Z. Tytan. A. K. (2) w niewielkim zakresie zajmuje się usługami transportowymi,

(d. zaświadczenia – k. 423, 427, 428-429, 432, zeznania podatkowe – k. 433-436-437, bilans z załącznikami – k. 438-445, zeznania świadków: A. K. (2) i A. K. (1) – nagranie – k. 420, A. K. (2) – 00:07:28-01:07:16, protokół skrócony – k. 415-417, A. K. (1) – 01:07:16-02:23:41, protokół skrócony – k. 417-419, zeznania pozwanego M. K. – nagranie – k. 498,00:24:40-01:02:13, protokół skrócony – k. 496-497).

Sąd Okręgowy zważył:

Powód domaga się w niniejszej sprawie ochrony należności publicznoprawnych – należności podatkowych.

Przesądzona została w orzecznictwie dopuszczalność możliwości zastosowania dla ochrony także takich wierzytelności konstrukcji skargi paulińskiej – na zasadzie analogii (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2005 roku w sprawie I CK 677/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2010 roku w sprawie II CSK 227/10). Zastosowanie tej instytucji prawnej nie wkracza bowiem w ogóle w obszar uprawnień i obowiązków podatkowych. Celem skargi paulińskiej nie jest rozstrzygnięcie o zasadności wierzytelności publicznoprawnej, a o możliwości uzyskania ochrony poprzez rozstrzygnięcie w przedmiocie zaspokojenia tejże z będącego przedmiotem czynności prawnej składnika majątkowego.

Skoro w celu zapewnienia stronie powodowej ochrony wierzytelności wynikającej ze stosunku podatkowego możliwe jest stosowanie przepisów kodeksu cywilnego dotyczących skargi paulińskiej, to istota dalszych rozważań sprowadza się do oceny czy w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki, od których przepisy uzależniają udzielenie takiej ochrony.

Zgodnie z przepisem art. 527 § 1 kc gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

W pierwszym rzędzie przesłanką warunkującą ochronę ze skargi paulińskiej jest istnienie wierzytelności.

W niniejszej sprawie okoliczność istnienia wierzytelności była objęta zarzutem pozwanych, w takim znaczeniu, że w ich ocenie nie zostało jeszcze przesądzone jej rzeczywiste istnienie. Decyzje podatkowe przeciwko A. K. (2) i A. K. (1) zostały bowiem wydane w oparciu o ustalenia dopuszczenia się przez nich zaniechań wykonania obowiązków podatkowych na skutek zaistnienia określonych zdarzeń, te zaś są nadal przedmiotem weryfikacji – w toczącym się postępowaniu karnym w sprawie przed Sądem Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi. Wynik tej sprawy wg stanowiska pozwanych może stanowić podstawę dla zakwestionowania nałożonych zobowiązań podatkowych.

W kontekście takiego zarzutu, pozwani wnioskowali o zawieszenie niniejszego postępowania do prawomocnego zakończenia sprawy karnej.

Taki wniosek nie miał jednak – także w uwzględnieniu regulacji przepisu art. 177 § 1 pkt 4 kpc – wystarczających podstaw.

Jak wskazano powyżej, rzeczą niniejszego postępowania nie jest rozstrzygnięcie o zasadności wierzytelności publicznoprawnej. Istotne, i jednocześnie wystarczające z punktu widzenia wskazanej powyżej przesłanki skargi, jest stwierdzenie istnienia takiej wierzytelności poprzez wydanie decyzji podatkowych i wystawienie na ich podstawie tytułów wykonawczych. Niewątpliwie – czego przecież pozwani nie kwestionują – istnienie zobowiązań podatkowych wobec A. i A. K. (1) – zbywców nieruchomości zostało stwierdzone – w przepisanej prawem dla takich obowiązków – formie.

Powyższe zatem wyczerpuje dopuszczalną w niniejszej sprawie ocenę co do istnienia wierzytelności po stronie powoda i przesądza pozytywnie ustalenie spełnienia tej przesłanki ochrony ze skargi paulińskiej.

W tym miejscu wskazać należy, że zobowiązania podatkowe dłużników dotyczą podatku dochodowego za lata 2003 i 2004 oraz podatku od towarów i usług także za okres sprzed zawarcia kwestionowanych umów.

W takich okolicznościach zważywszy ten rodzaj podatków, zobowiązania podatkowe powstały z dniem zaistnienia zdarzeń, z którymi ustawa podatkowa wiąże powstanie takiego zobowiązania (art. 21 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity – Dz. U. 2012.749), art. 19 a ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. 2011.177.1054). Wydanie decyzji przez organ podatkowy było jedynie wynikiem tego, że A. i A. K. (1) nie zapłacili podatku i nie złożyli deklaracji – decyzje określały jedynie wysokość zobowiązań, nie statuowały samego zobowiązania.

Powyższe może prowadzić do wniosku, że wierzytelność powoda istniała już także w dacie dokonywania kwestionowanych czynności prawnych – w dniu 2 lutego 2006 roku. Zatem ochrona dotyczy powoda nawet nie jako wierzyciela przyszłego z art. 530 kc, ale mającego wierzytelność już także w dacie zawarcia umów między dłużnikami a ich synami.

Oczywistym jest spełnienie kolejnej przesłanki ochrony ze skargi paulińskiej – dokonanie przez dłużników czynności prawnej z osobą trzecią: umowy darowizny i umowy o dożywocie z pozwanym M. K. oraz umowy darowizny z synem J. K. – wszystkie w dniu 2 lutego 2006 roku.

Co się tyczy przesłanki pokrzywdzenia wierzyciela wskutek dokonanych czynności prawnych, to zgodnie z § 2 art. 527 kc czynność prawna jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

W toczącej się egzekucji wierzyciel nie został zaspokojony – został zaspokojony jedynie w bardzo nieznacznej części. Egzekucja nie może przynieść zaspokojenia. Poprzez dokonanie kwestionowanych czynności nastąpiło pogłębienie stanu niewypłacalności dłużników. Oczywistym jest, że na skutek zawartych umów i wynikającego z nich wyzbycia się przez oboje dłużników składników majątkowych czy to w postaci udziałów we własności nieruchomości, czy to całej własności, stali się oni niewypłacalni w wyższym stopniu, z uwagi na to, że nastąpiło przecież uszczuplenie ich majątku, z którego mogłyby być prowadzona egzekucja.

Pomiędzy dokonanymi czynnościami zbycia a pokrzywdzeniem wierzyciela istnieje związek przyczynowo-skutkowy – wierzyciel, względem którego czynność prawna zostaje uznana za bezskuteczną korzysta z pierwszeństwa przed wierzycielami osoby trzeciej (art. 532 kc). W niniejszych sprawach co się tyczy nieruchomości darowanej J. K. to w ogóle brak wpisu hipotek, natomiast odnośnie praw przekazanych M. to takie obciążenia co prawda są wpisane, niemniej kwestia rzeczywistych możliwości zaspokojenia nie może być stanowczo rozstrzygnięta w niniejszej sprawie – czy i w jakim zakresie wierzyciel uzyska zaspokojenie swojej wierzytelności prowadząc egzekucję zgodnie z zasadami

art. 532 w zw. z art. 527 § 1 kc będzie decydować w istocie stan przedmiotowych nieruchomości w dacie egzekucji: ich wartość w danym czasie, obciążenia hipoteczne, w tym wartość wierzytelności tak zabezpieczonych, także czy wierzyciele wierzytelności uprzywilejowanych będą chcieli lub mogli prowadzić egzekucję swych należności. Te okoliczności oczywiście nie mogą być znane w chwili orzekania w niniejszym procesie, zatem nie mogą warunkować ani ograniczać zakresu uprawnienia wierzyciela ze skargi paulińskiej. Możliwość tylko częściowego zaspokojenia się z przedmiotu zaskarżonej czynności dlatego, że jest on obciążony hipoteką na rzecz innej wierzytelności, nie ogranicza uprawnienia do zaskarżenia skargą pauliańską całej czynności, a nie tylko tej jej części, która odpowiada możliwości zaspokojenia. Wierzyciel ma prawo domagać się także w takiej sytuacji uznania bezskuteczności czynności prawnej w całości i ze względu na całą swoją wierzytelność.

W aspekcie badania przesłanki pokrzywdzenia z punktu widzenia wpisanych obciążeń hipotecznych, wskazać też należy, że w tym akurat zakresie pozwani nie zgłaszali żadnych zarzutów, które powodowałyby konieczność przeprowadzania postępowania na okoliczność porównania wartości wybytych przez dłużników na rzecz synów praw i wysokości niespłaconych wierzytelności przysługujących przeciwko dłużnikom, zabezpieczonych hipotekami. Co do nieruchomości darowanej synowi J., to – jak wskazano wyżej – w ogóle brak jest wpisów jakichkolwiek hipotek, natomiast co do praw darowanych synowi M., to obciążenia hipoteczne są wpisane, jednak – bez ryzyka błędu – wskazać należy, że przynajmniej w jakiejś części – mimo takich wpisów – zaspokojenie wierzyciela pauliańskiego w niniejszej sprawie mogłoby nastąpić – wpisane są hipoteki łączne, kaucyjne a rzeczywista aktualna wartość nieruchomości przewyższa przecież wartości podane przez dłużników na potrzeby aktów notarialnych sporządzonych w lutym 2006 roku.

Nie może podlegać kwestii, że pozwani na skutek dokonanych czynności prawnych otrzymali korzyść majątkową.

W kwestii działania dłużników ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, to oczywiście oboje małżonkowie K. – dłużnicy zdawali sobie sprawę, że w wyniku dokonanych czynności prawnych wyjdą z ich majątku określone składniki, co w konsekwencji – w braku ekwiwalentu – skutkować musi trudności wierzycieli w zaspokojeniu.

Sąd Okręgowy nie przyjął za wiarygodne twierdzeń dłużników (przesłuchanych w charakterze świadków – nagranie – k. 420, A. K. (2) – 00:07:28-01:07:16, protokół skrócony – k. 415-417, A. K. (1) – 01:07:16-02:23:41, protokół skrócony – k. 417-419), że przyczyną, dla której wyzbyli się znaczących składników ich majątku były wyłącznie względy rodzinne wynikające z chęci obdarowania synów. Znamienne jest, że kwestionowane umowy zostały sporządzone w bardzo krótkim odstępie czasu przed zatrzymaniem i zastosowaniem tymczasowego aresztu wobec A. K. (1) – został zatrzymany w dniu 16 marca 2006 roku, natomiast czynności zostały dokonane w dniu 2 lutego 2006 roku. Jednoznacznie na działanie dłużników ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela – już konkretnego – tj. urzędu skarbowego wskazuje przytoczona w ustaleniach relacja A. K. (1) przedstawiona podczas przesłuchania go przed prokuratorem w charakterze podejrzanego. Wynika z niej w sposób nie nasuwający żadnych wątpliwości wręcz zamiar dłużnika A. K. (1) wyzbycia się majątku dla udaremnienia możliwości zaspokojenia się wierzyciela z tytułu zobowiązań podatkowych. W tym kontekście zatem nawet przy przyjęciu, że w niniejszej sprawie chodziłoby o pokrzywdzenie przyszłego wierzyciela, zważywszy powyższe, powodowi także przysługuje ochrona ze skargi paulińskiej (art. 530 kc).

Trudno uznać jakiegokolwiek racje dla czynionych w niniejszej sprawie przez pozwanych zarzutów, że twierdzenia A. K. (1) złożone podczas przesłuchania w dniu 26 września 2006 roku nie mają mocy, ponieważ to nie okoliczności dotyczące zawieranych umów były zasadniczym przedmiotem tych wyjaśnień, czy też że protokół nie odzwierciedla treści wypowiedzi dłużnika albo że odpowiadał tak, ponieważ już w pytaniach sugerowano mu odpowiedzi.

Protokół, w sensie treści zawartej w nim wypowiedzi, jest jednoznacznie czytelny, zawiera zapis: „protokół czytałem, treść zgodna z moimi wyjaśnieniami”. Czynność odbyła się w obecności aplikanta adwokackiego, przede wszystkim zaś przebieg czynności – jak wynika z zapisu w protokole – był utrwalany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Zgodnie z przepisem art. 244 § 1 kpc dokument w postaci protokołu jak wyżej – jako dokument urzędowy – stanowi dowód tego co zostało w nim urzędowo zaświadczone. W myśl przepisu art. 252 kpc to strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie organu, od którego dokument ten

pochodzi są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić. Zatem to na stronie pozwanej ciążył ewentualny dowód wykazania nieprawdziwości dokumentu.

Taki dowód w niniejszej sprawie nie został przeprowadzony. W szczególności nie mogły go pozbawić mocy ani zeznania samych dłużników złożone w niniejszej sprawie, ani też zeznania świadka B. P. (d. nagranie – k. 494, 00:03:41-00:25:22, protokół skrócony – k. 491-491 odwr.). Zeznania tego ostatniego wskazują jedynie, że małżonkowie K. w jakiś sposób konsultowali z nim decyzję o „przepisaniu nieruchomości”, pozostawali przecież w określonych relacjach biznesowych – świadek jest doradcą finansowym. K. radzili się go i pytali o procedury. Natomiast co się tyczy wskazanego przez świadka czasu tych konsultacji – wiosna 2005 roku, to trudno bezkrytycznie taką relację przyjąć, jako że w ocenie Sądu Okręgowego, decyzja dłużników o wyzbyciu się majątku na rzecz synów miała zasadniczy motyw w chęci zabezpieczenia go przed działaniami ze strony urzędu skarbowego. Oczywiście prawdopodobnie w przyszłości i tak synowie nabyliby ten majątek, niemniej podjęcie takiej decyzji o wyzbyciu się w danym momencie – gdyby nie rozwój sytuacji, której efektem było skierowanie aktu oskarżenia przeciwko dłużnikom – nie miało – oceniając sprawę racjonalnie – uzasadnienia. Przecież starszy syn M. dopiero po wakacjach 2005 roku rozpoczął studia dzienne – był na pierwszym roku i studiował poza miejscem zamieszkania – w W.. Zatem w sposób oczywisty nakierowany był wówczas na dalsze kształcenie, a nie rozpoczynanie działalności gospodarczej. Drugi syn J. w dacie darowizny był dzieckiem – miał 8 lat. Wskazywanie, że motywem uposażenia go w tamtym czasie były względy sprawiedliwego – jednakowego potraktowania obojga dzieci – także nie wydają się wystarczająco przekonujące – choćby przez wzgląd na zasady doświadczenia życiowego. Rodzice uposażają swoje dzieci kiedy te stają się samodzielne, kończą kształcenie – wtedy kiedy potrzebna jest pomoc dla zapewnienia właściwego startu w dorosłe życie.

Tymczasem – jak wskazano powyżej – w okolicznościach sprawy – sytuacja synów nie uzasadniała jeszcze takich decyzji rodziców. Co do małoletniego J. – to był wówczas uczniem II klasy szkoły podstawowej. Ocena jak wyżej dotyczy jednak również i starszego syna M., który dopiero rozpoczynał studia. Miał co prawda w planach prowadzenie własnej działalności, ale należy wnosić, że po ukończeniu studiów, a nie równocześnie ze studiami. Że właśnie tak byłoby potwierdza dalszy rozwój wypadków – po aresztowaniu ojca M. otworzył własną działalność, a ze studiów zrezygnował (zeznania – nagranie – k. 498,00:24:40-01:02:13, protokół skrócony – k. 496-497).

Oceniając dokonane czynności prawne w aspekcie działania dłużników ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela czy wręcz zamiaru pokrzywdzenia nie sposób pominąć treści samych zapisów umownych. Mianowicie odnośnie czynności zdziałanych na rzecz starszego pełnoletniego syna M., to zostały sporządzone odrębnie dwie umowy: pierwsza – umowa darowizny trzech nieruchomości, przy czym co do dwóch przeniesienie własności na rzecz syna dotyczyło udziału (0,95) i druga – umowa o dożywocie – dotycząca także udziału w wysokości 0,95. Mimo użycia różnych nazw w istocie rzeczy treść umów jest tożsama – w umowie darowizny w wykonaniu polecenia nałożonego przez zbywców nabywca ustanowił na jednej z nieruchomości nieodpłatnie na rzecz A. K. (2) i A. K. (1) dożywotnią służebność osobistą polegającą na prawie korzystania z połowy budynku mieszkalnego oraz pomieszczeń gospodarczych według potrzeb uprawnionych. Ponadto A. i A. K. (1) nałożyli na obdarowanego polecenie zapewnienia im opieki i pomocy lekarskiej w razie choroby. Tak samo w umowie o dożywocie dotyczącej nieruchomości położonej w Z. przy ulicy (...) nabywca M. K. w zamian za przeniesienie na niego własności udziału w wysokości 0,95 zobowiązał się zapewnić A. i A. małżonkom K. nieodpłatnie i dożywotnio prawo korzystania z połowy budynku mieszkalnego oraz urządzeń sanitarnych i pomieszczeń gospodarczych według potrzeb uprawnionych oraz zapewnić im odpowiednią pomoc i pielęgnowanie w chorobie.

W związku z takimi zapisami – tożsame obciążenia – powstaje pytanie czy istotnie – tak jak twierdzą dłużnicy – akty te rzeczywiście zostały sporządzone z woli uposażenia synów, a zbieżność dat zawarcia umów i zatrzymania A. K. (1) jest tylko przypadkowa. W ocenie Sądu Okręgowego tak nie jest. Treść umów wyraźnie wskazuje na niekierowanie na wprowadzenie do umów zapisów mających na celu co najmniej utrudnienie działań egzekucyjnych wobec zbywanych praw majątkowych. Oczywiście nie było to możliwe w przypadku zbycia na rzecz małoletniego syna J. – konieczne byłoby uzyskanie zgody sądu rodzinnego.

Dłużnicy podnosili, że nie wyzbyli się na rzecz syna M. wszystkich praw, ponieważ nie chcieli pozbawiać się całkowicie wpływu na ten majątek. Jednakże w stosunku do drugiego z synów – dużo młodszego – nie mieli już takich obaw?

Zważywszy powyższe nie sposób przyjąć twierdzeń dłużników – małżonków K., że dokonane czynności zostały dokonane bez związku z ówczesnym rozwojem sytuacji, w wyniku której zostało wszczęte postępowanie dla wyjaśnienia prawidłowości dokonywanych rozliczeń podatkowych w związku z prowadzonymi przez A. i A. K. (2) działalnościami gospodarczymi. Poprzez zawarcie kwestionowanych w niniejszej sprawie umów dłużnicy chcieli udaremnić możliwość skierowania egzekucji do tego majątku.

Co się tyczy przesłanki wiedzy osoby trzeciej lub możliwości dowiedzenia się przy zachowaniu należytej staranności o działaniu dłużników ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, to odnosząc tę do okoliczności niniejszej sprawy podnieść należy, że pozwany M. K. to syn dłużników, tak samo – pozwany J. K.. Jak wskazano już wyżej, małoletni J. K. w chwili zawarcia umowy darowizny miał 8 lat i oczywiście nie miał zdolności do czynności prawnych. Był reprezentowany przez przedstawicieli ustawowych – rodziców – A. i A. K. (2) – darczyńców. Dłużnicy występowali podczas zawierania umowy darowizny w podwójnej roli. Oczywistym jest w niniejszej sprawie, że ocena w aspekcie przesłanki świadomości nabywcy działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli musi dotyczyć świadomości przedstawicieli ustawowych małoletniego obdarowanego – w chwili darowizny syn J. miał 8 lat i był reprezentowany przez rodziców. Był reprezentowany przez rodziców – dłużników. Zatem w sposób oczywisty przesłanka jest spełniona.

Tak samo jest ona spełniona co do drugiego z nabywców – pełnoletniego syna M.. W sposób oczywisty jako syn pozostawał z dłużnikami „w bliskim stosunku”. Bliski stosunek przesądza o powiązaniach rodzinnych – pokrewieństwie w linii prostej pierwszego stopnia.

Zgodnie z przepisem art. 527 § 3 kc jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Powyższe domniemanie prawne nie zostało skutecznie wzruszone. Nie został przeprowadzony dowód przeciwny – pozwany M. K. nie wykazał, że pomimo bliskiej relacji z dłużnikami nie wiedział o zamiarze pokrzywdzenia wierzycieli i nawet przy dołożeniu należytej staranności nie mógł się dowiedzieć.

Poza tym wskazać należy również na regulację wynikającą z przepisu art. 528 kc, tj. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba trzecia nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W niniejszej sprawie dokonane w dniu 2 lutego 2006 roku czynności prawne miały charakter bezpłatny w rozumieniu art. 528 kc. Na gruncie art. 528 kc pojęcie nieodpłatności jest rozumiane szeroko.

Dłużnicy na rzecz syna M. dokonali dwóch czynności prawnych: została zawarta umowa darowizny z obciążeniem służebnością osobistą mieszkania, w której ponadto M. zobowiązał się zapewnić rodzicom opiekę i pomoc lekarską w razie choroby oraz umowa dożywocia z identycznym zakresem obciążenia jak w przypadku umowy darowizny.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przez pojęcie odpłatności w rozumieniu przepisów regulujących roszczenia pauliańskie należy przyjmować w zasadzie jedynie pełny ekwiwalent korzyści majątkowej (wyrok z dnia 16 września 2011 roku w sprawie IV CSK 624/10).

W niniejszej sprawie takiej ekwiwalentności brak. Nawet co się tyczy umowy nazwanej umową dożywocia. Strony co prawda określiły wartość przekazanego synowi M. udziału na kwotę 114 000 zł, a skapitalizowaną wartość prawa dożywocia na kwotę 82 080 zł, niemniej takie wskazanie nie ma wystarczającego umocowania, tym bardziej z uwagi na istnienie takiego samego obciążenia w umowie darowizny. Świadczenie nabywcy w obu przypadkach miało polegać

na znoszeniu obciążenia prawem korzystania z części domu oraz na opiece i pomocy w chorobie. W przypadku zaś umowy darowizny skapitalizowana wartość służebności została określona na kwotę 32 400 zł.

W wyroku z dnia 14 listopada 2012 roku w sprawie II CSK 206/12 Sąd Najwyższy wskazał, że czynność prawna przeniesienia własności z równoczesnym obciążeniem jej służebnością osobistą ma charakter nieodpłatny w rozumieniu art. 528 kc.

Pokrycie świadczenia wzajemnego obdarowanego następuje z substratu majątkowego nabytego od dłużników, co kwalifikuje zawartą umowę przeniesienia własności z równoczesnym obciążeniem jej służebnością osobistą jako czynność prawną nieodpłatną w znaczeniu przesłanki skargi pauliańskiej.

Wobec powyższych rozważań stwierdzić należy, że w stanie faktycznym sprawy zrealizowane zostały przesłanki uzasadniające uznanie za bezskuteczne w stosunku do powoda umów zawartych między dłużnikami a ich synami w dniu 2 lutego 2006 roku.

W takim stanie rzeczy powództwa w obu połączonych sprawach podlegały uwzględnieniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc. Wobec wyniku sprawy pozwani mają obowiązek zwrócić powodowi koszty zastępstwa prawnego – każdy w wysokości stawki minimalnej zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 490.

Na zasadzie art. 102 kpc odstąpiono natomiast od obciążenia pozwanych nieuiszczoną opłatą od pozwu. Obowiązek pokrycia takiej stanowiłby dla pozwanych uszczerbek ponad miarę.